

Rolnummer 386
Arrest nr. 32/93 van 22 april 1993

A R R E S T

In zake : het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 « betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten » alsmede het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991 tot uitvoering van dat decreet, ingesteld door R. Van der Gucht en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters F. Debaedts en M. Melchior, en de rechters K. Blanckaert, H. Boel, L. François, Y. de Wasseige en J. Delruelle, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter F. Debaedts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep*

Bij verzoekschrift van 12 februari 1992, aan het Hof toegezonden bij ter post aangetekende brief van dezelfde datum en ter griffie ontvangen op 13 februari 1992, is beroep tot vernietiging ingesteld van het decreet van 17 juli 1991 « betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten », alsmede van het besluit van de Vlaamse Executieve tot uitvoering van dat decreet, ten minste van de artikelen 117, 74, 86, 8, 45, 46, 47 en 49, door :

1. Rosa Van der Gucht, inspectrice, wonende Diepestraat 38, 9420 Erpe-Mere;
2. Lynda Debruyne-Minnens, inspectrice, wonende Kouterlosstraat 110, 9800 Deinze;
3. Charles Merckx, inspecteur, wonende Leopold Nantierlaan 49, 1960 Sterrebeek;
4. Raf De Wispelaere, inspecteur, wonende Melkweide 3, 9030 Mariakerke-Gent;
5. Roland Otte, inspecteur, wonende Schoolstraat 4, 9750 Zingem;
6. Marc De Buck, inspecteur, wonende Eggestraat 7, 9800 Deinze.

II. *Rechtspleging*

Bij beschikking van 13 februari 1992 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben op 18 februari 1992 geoordeeld dat er geen aanleiding was tot toepassing van de artikelen 71 en 72 van de organieke wet.

Er is kennisgegeven van het beroep, conform artikel 76, § 4, van de organieke wet, bij ter post aangetekende brieven van 26 februari 1992.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 7 maart 1992.

De Vlaamse Executieve heeft een memorie ingediend bij ter post aangetekende brief van 13 april 1992.

Van die memorie is kennisgegeven conform artikel 89 van de organieke wet, bij ter post aangetekende brieven van 19 mei 1992.

De verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend bij ter post aangetekende brief van 17 juni 1992.

Bij beschikkingen van 18 juni 1992 en 7 januari 1993 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 12 februari 1993 en 12 augustus 1993.

Bij beslissing van 15 september 1992 heeft het Hof de zetel aangevuld met rechter Y. de Wasseige gelet op de verkiezing tot voorzitter van rechter J. Wathelet, die reeds lid was van de zetel.

Bij beslissing van 7 januari 1993 heeft het Hof de zetel aangevuld met rechter J. Delruelle, gelet op de verkiezing tot voorzitter van rechter D. André, die reeds lid was van de zetel.

Bij beschikking van 4 februari 1993 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid is en de dag van de

terechtzitting bepaald op 11 maart 1993.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen evenals aan hun advocaten bij ter post aangetekende brieven van 4 februari 1993.

Op de terechtzitting van 11 maart 1993 :

- zijn verschenen :

. Mr. F. Moeykens, advocaat bij de balie te Brugge, voor de verzoekende partijen;

. Mr. G. Schoeters, *loco* Mr. P. Devers, advocaten bij de balie te Gent, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en J. Delruelle verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van het aangevochten decreet*

1.1. Het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten bevat honderd zeventien artikelen verdeeld over vijf titels.

1.2. Titel I omvat de inleidende bepalingen. Artikel 2 definieert een aantal begrippen die in het decreet worden gebruikt.

1.3. Titel II betreft de inspectie. Titel II is onderverdeeld in twee hoofdstukken.

1.3.1. Hoofdstuk I van titel II betreft de algemene bepalingen.

1.3.1.1. Artikel 3 van het decreet wijzigt de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving.

1.3.1.2. Artikel 4 van het decreet bepaalt :

« Er is een inspectie voor het onderwijs georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap, hierna de onderwijsinspectie genoemd.

Er is een inspectie voor de PMS-centra georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap, hierna de PMS-inspectie genoemd.

De onderwijsinspectie en de PMS-inspectie vormen samen de Onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap, hierna de inspectie genoemd. »

1.3.1.3. Artikel 5 bepaalt de bevoegdheden van de *onderwijsinspectie*.

1.3.1.4. Artikel 6 bepaalt de bevoegdheden van de *PMS-inspectie*.

1.3.1.5. Artikel 7 bepaalt de toelatingsvoorwaarden tot de *onderwijsinspectie* en de *PMS-inspectie*. Het luidt als volgt :

« § 1. Om tot de onderwijsinspectie te worden toegelaten komen in aanmerking :

1° de personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs, het gesubsidieerd vrij en officieel onderwijs die behoren tot de categorieën van het bestuurs- en onderwijzend, paramedisch, sociaal en psychologisch personeel;

2° de personeelsleden van de pedagogische begeleidingsdiensten van het gemeenschapsonderwijs en van het gesubsidieerd vrij en officieel onderwijs.

§ 2. Om tot de PMS-inspectie te worden toegelaten komen in aanmerking :

1° het technisch personeel van de gesubsidieerde vrije en officiële centra, van de centra van het gemeenschapsonderwijs en van het Rijksvormingscentrum zoals bepaald in het koninklijk besluit van 18 juni 1979 tot oprichting van Rijksvormingscentra voor het technisch personeel van de Rijks-PMS-centra en van de gespecialiseerde Rijks-PMS-centra en tot vaststelling van de benoemingsvoorwaarden van de leden van het technisch personeel van de Rijksvormingscentra;

2° de personeelsleden van de begeleidingsdiensten van het gemeenschapsonderwijs en van de gesubsidieerde vrije en officiële centra. »

1.3.1.6. Artikel 8 van het bestreden decreet -bepaling waarvan de vernietiging uitdrukkelijk wordt gevorderd - bepaalt de *samenstelling van de inspectie*. Het luidt als volgt :

« § 1. De inspectie wordt paritair samengesteld : ze bestaat voor de ene helft uit personeelsleden afkomstig uit het gemeenschapsonderwijs, gesubsidieerd officieel onderwijs, de centra van het gemeenschapsonderwijs en de gesubsidieerde centra, en voor de andere helft uit personeelsleden afkomstig uit het gesubsidieerd vrij onderwijs en de gesubsidieerde vrije centra.

De Vlaamse Executieve stelt de personeelsformatie van de inspectie vast en kan sommige coördinatieopdrachten definiëren en toewijzen.

§ 2. De pariteit, zoals bepaald in § 1, wordt toegepast volgens de regels bepaald door de Vlaamse Executieve. »

1.3.1.7. Artikel 9 betreft de *Dienst voor Onderwijsontwikkeling*.

1.3.1.8. Artikel 10 betreft het verslag van de inspectie over de toestand van het onderwijs en de centra.

1.4. Hoofdstuk II van titel II betreft de rechtspositieregeling van de leden van de inspectie.

1.4.1. Afdeling 9 betreft de administratieve standen. Onderafdeling 4 bevat algemene bepalingen inzake terbeschikkingstelling.

Artikel 74 - bepaling waarvan de vernietiging wordt gevorderd - luidt :

« Niemand kan ter beschikking gesteld of gehouden worden na het einde van de maand waarin hij de leeftijd van zestig jaar heeft bereikt en dertig dienstjaren telt die in aanmerking komen voor de berekening van het rustpensioen. »

1.4.2. Afdeling 12 bevat de overdracht van personeelsleden naar de inspectie of naar de pedagogische begeleidingsdiensten.

Artikel 86 - bepaling waarvan de vernietiging wordt gevorderd - luidt :

« § 1. De vast benoemde leden van de inspectiedienst

- van het gesubsidieerd kleuter- en lager onderwijs bedoeld in artikel 79 van de wetten op het lager onderwijs, gecoördineerd op 20 augustus 1957;
- bedoeld in artikel 13 van het koninklijk besluit van 13 augustus 1962 tot regeling van de psycho-medisch-sociale centra;
- bedoeld in artikel 1, eerste lid, 3°, van de wet van 22 juni 1964 betreffende het statuut der personeelsleden van het Rijksonderwijs;
- bedoeld in het koninklijk besluit van 4 november 1987 houdende vaststelling van het statuut en de organisatie van de Rijksinspectie over de Rijks- en gesubsidieerde inrichtingen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs met het Nederlands als onderwijstaal,

gaan op 1 september 1991, op hun verzoek en met instemming van respectievelijk de Autonome Raad voor het gemeenschapsonderwijs of de inrichtende macht zoals bedoeld in artikel 93, § 1, in dezelfde administratieve toestand als die waarin zij zich bevinden op 31 augustus 1991, over naar een pedagogische begeleidingsdienst bedoeld in § 3 van artikel 55 van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het gemeenschapsonderwijs en in artikel 87 van dit decreet.

Dit verzoek, samen met het akkoord van de Autonome Raad voor het gemeenschapsonderwijs of van de voormelde inrichtende macht, dient uiterlijk op 1 augustus 1991 schriftelijk te worden gericht aan de Vlaamse Executieve.

§ 2. De in § 1 bedoelde personeelsleden die niet overgaan naar de begeleidingsdiensten gaan ambtshalve, in dezelfde administratieve toestand als die waarin zij zich bevinden op 31 augustus 1991, over naar de inspectie in een overeenstemmend ambt.

De Vlaamse Executieve bepaalt wat als overeenstemmend ambt moet worden beschouwd.

§ 3. De in § 1 en § 2 bedoelde personeelsleden behouden ten minste de wedde-, dienst- en ambtsanciënniteit die zij zouden verkregen hebben indien zij in hun dienst van herkomst hun ambt hadden blijven uitoefenen.

§ 4. Bij de uitvoering van artikel 8 van dit decreet en onverminderd § 2 van hetzelfde artikel, zullen de in § 1 bedoelde personeelsleden die niet worden overgedragen aan de begeleidingsdiensten, prioritair worden opgenomen in de personeelsformatie van de inspectie.

In het secundair onderwijs zal deze prioriteit van toepassing zijn op de grote indelingen in groepen van vakgebieden en op de verdere onderverdelingen in subgroepen van vakken en disciplines. Deze prioriteit geldt niet wanneer ze in strijd is met de toepassing van de pariteitsregel, voorzien in hetzelfde artikel. »

1.5. Titel III betreft de pedagogische begeleidingsdiensten.

1.6. Titel IV heeft betrekking op de navorming.

1.7. Titel V bevat de wijzigings-, overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 117 - bepaling waarvan de vernietiging wordt gevorderd - luidt als volgt :

« Dit decreet treedt in werking op 1 september 1991, met uitzondering van :

- artikel 87 dat uitwerking heeft met ingang van 1 juli 1991;
- artikel 103 dat uitwerking heeft met ingang van 1 maart 1974;
- artikel 105 dat uitwerking heeft met ingang van 1 juni 1991;
- artikel 106 dat uitwerking heeft met ingang van 1 april 1991. »

1.8. Het decreet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 augustus 1991.

IV. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep

A.1.1. De verzoekende partijen, allen inspecteurs en inspectrices, zijn van oordeel dat zij van het rechtens vereiste belang doen blijken. Zij zijn van oordeel dat verscheidene van hun rechten, onder meer het recht om zich kandidaat te stellen voor bepaalde betrekkingen, en minstens hun huidige of toekomstige pensioenrechten worden geschaad door het bestreden decreet omdat zij verplicht worden op zestigjarige leeftijd ambtshalve met pensioen te gaan. De vijfde verzoeker werd reeds ambtshalve op pensioen gesteld op zestigjarige leeftijd die hij bereikt had zonder dat hij zijn carrière kon vervolledigen, zodat hij nooit een pensioen zal kunnen genieten op basis van een volledige carrière, hetgeen wel mogelijk ware geweest indien hij zijn carrière had kunnen voortzetten tot op vijfenzestigjarige leeftijd. De overige verzoekende partijen werden in disponibiteit gesteld. Op zestigjarige leeftijd zullen zij automatisch ambtshalve op pensioen worden gesteld en zullen zij evenmin een volledige carrière kunnen bereiken, hetgeen hun pensioenrechten in het gedrang brengt.

A.1.2. De Vlaamse Executieve is in haar memorie van oordeel dat niet valt in te zien hoe enige verzoeker rechtstreeks en ongunstig in zijn situatie wordt geraakt door de artikelen 45, 46, 47 en 49 van het decreet, die betrekking hebben op werkingsregelen van de in de artikelen 42 en 43 bedoelde commissie, de benoemingsmacht van de Vlaamse Executieve voor de in artikel 47 opgesomde ambten en de mogelijkheid voor de Vlaamse Executieve om preventief te schorsen. In werkelijkheid zouden de middelen niet zijn gericht tegen de artikelen 45, 46, 47 en 49 van het decreet, maar tegen de artikelen 45, 46, 47 en 49 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991 tot uitvoering van het decreet van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten (*Belgisch Staatsblad*, 31 augustus 1991), besluit dat niet onder de toetsingsmacht van het Hof ressorteert.

De verzoekende partijen verduidelijken evenmin afdoende waarom artikel 117 hun situatie rechtstreeks en ongunstig raakt. Artikel 87 heeft betrekking op pedagogische begeleidingsdiensten in de netten waartoe de verzoekers niet behoren en raakt hen dus evenmin rechtstreeks en ongunstig.

A.1.3. In hun memorie van antwoord wijzen verzoekende partijen erop dat niet alleen de artikelen van het

decreet zelf, maar ook de artikelen van de uitvoeringsbesluiten hun rechtstreeks materiële en morele schade berokkenen. Het belang van de verzoekende partijen bestaat erin dat wanneer de artikelen van het decreet betreffende de terbeschikkingstelling worden vernietigd, de terbeschikkingstelling zelf teniet wordt gedaan en zij dienvolgens opnieuw in hun functie dienen te worden opgenomen.

Ten gronde

A.2.1. In hun verzoekschrift voeren de verzoekende partijen een aantal middelen en bezwaren aan tegen de artikelen 117, 74, 86, 8, 45, 46, 47 en 49 van het decreet. Hieronder worden zij weergegeven in volgorde van de artikelen zoals zij in het decreet voorkomen.

Artikel 8 van het decreet

A.2.1.1. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 8, § 1, van het decreet, dat de paritaire samenstelling van de inspectie voorschrijft, het beginsel van de gelijkheid der Belgen voor de wet, het verbod van discriminatie op ideologische en filosofische gronden en de vrijheid van onderwijs. De pariteitsregel houdt geen rekening met de aard van het diploma, maar enkel met de zone-activiteit van het personeels lid, zonder dat hierbij dient te worden gespecificeerd op welke periode die activiteit betrekking heeft en zonder dat rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om van het ene onderwijsnet naar het andere over te gaan, noch met de situatie waarin een persoon behoort tot de beide netten. Door de indeling in pariteiten worden de benoemingskansen van de kandidaten beperkt naargelang van hun overtuiging, waarbij met de persoonlijke vrijheid van een individu en de evolutie van zijn filosofische en religieuze opvattingen geen rekening wordt gehouden, maar waarbij hij gecatalogiseerd wordt en in een statuut gedrongen waardoor zijn persoonlijke vrijheid wordt aangetast. Door het instellen van een paritaire inspectie wordt aan een bepaalde filosofische strekking een pariteit toegekend, terwijl de onderwijsinspectie de neutraliteit dient te verwezenlijken zoals bepaald in artikel 17 van de Grondwet.

A.2.2. De Vlaamse Executieve wijst er in haar memorie op dat de Gemeenschapsminister het instellen van de pariteit heeft verdedigd met verwijzing naar de nieuwe taakomschrijving van de inspecties ten opzichte van alle onderwijsnetten en met afstoting van de pedagogische begeleidingstaken die bij de oude inspectie bestonden ten aanzien van het gemeenschapsonderwijs. Een soortgelijke pariteit bestond binnen de thans afgeschafte homologatiecommissie en dit los van de getalsterkte van de leerlingen in de diverse netten. De pariteit geldt ook voor de Vlaamse Onderwijsraad en voor de Dienst voor Infrastructuurwerken van het gesubsidieerd onderwijs. Met verwijzing naar het arrest nr. 38/91 van het Hof is de Executieve van oordeel dat in het licht van de nieuwe bevoegdheidsafbakening tussen de verschillende lichamen en diensten, ter vrijwaring van de schoolvrede, in acht genomen de technieken die daartoe in het verleden werden aangewend door de nationale wetgever en rekening houdende met het sinds 1 januari 1989 door de Vlaamse Gemeenschap ontwikkelde consensusmiddel ten aanzien van de verschillende onderwijsnetten, de paritaire samenstelling van het college van onderwijsinspecteurs en van de examencommissies voor alle netten de meest aanvaardbare keuze was.

Dat ter realisatie van die doelstelling een zekere boventaligheid ontstond, was feitelijk onvermijdelijk, doch is, gelet op de door de decreetgever voor de betrokkenen uitgewerkte bepalingen, redelijkerwijs niet als een onevenredig gevolg te beschouwen. De vast benoemde leden van de vroegere inspectiedienst kunnen op hun verzoek en met instemming van de inrichtende machten overgaan naar de desbetreffende pedagogische diensten (artikel 86, § 1, van het decreet) en, bij niet-overgang, gaan zij in beginsel in dezelfde administratieve toestand als die waarin zij zich bevinden op 31 augustus 1991 ambtshalve naar de nieuwe inspectie over, in een overeenstemmend ambt (artikel 86, § 2, van het decreet), behouden zij ten minste de wedde-, dienst- en ambtsanciënniteit die zij zouden hebben verkregen indien zij in de dienst van herkomst hun ambt hadden blijven uitoefenen (artikel 86, § 3, van het decreet), genieten zij de in artikel 86, § 4, van het decreet vastgestelde prioriteitsregel, onder voorbehoud van de bij artikel 8 voorgeschreven pariteit, behouden zij in elk geval de titel van inspecteur, zij het in voorkomend geval als eretitel (artikel 50, § 1, besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991) en gelden tenslotte de bepalingen ter zake van terbeschikkingstelling en reffectatie zoals bepaald bij de artikelen 73-75 van het decreet en de artikelen 41-49 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991. Dat met de vermoede of effectieve filosofische overtuiging en/of ideologische strekking van overheidsperoneel rekening wordt gehouden, is overigens geen unicum in het bestaande recht. Artikel 17, § 1, tweede lid, van de Grondwet, is niet van toepassing omdat wat de inspectie betreft de Vlaamse Gemeenschap niet optreedt als inrichtende macht.

A.2.3. In hun memorie van antwoord wijzen de verzoekende partijen er nog op dat hoewel een pariteit *in se* en in bepaalde situaties kan worden aanvaard, dit geenszins wil zeggen dat de pariteit tot stand kan worden gebracht zonder dat men eerst onderzoekt op een objectieve basis en rekening houdend met de opvattingen van de persoon, tot welk net hij behoort en dat men dient na te gaan op welke wijze de pariteit kan worden verwezenlijkt zonder de verkregen rechten te krenken. Zij zijn van oordeel dat de Executieve geenszins aantoont dat de schending van de rechten van de verzoekende partijen van die aard is dat de doelstelling die de wetgever wenst te bereiken, hiertegen opweegt. Ten onrechte wordt verwezen naar het principe van de schoolvrede en de hieruit voortvloeiende clichering. Een dergelijke indeling geldt enkel voor instellingen, maar niet voor personen van wie de persoonlijke vrijheid dient te worden gewaarborgd. *In casu* dienen personen van wie de opinie filosofisch niet is gecatalogiseerd, plaats te ruimen voor personen afkomstig uit een ander net, zonder dat voor die personen, behalve hun actuele activiteit, enig criterium geldt. De gelijkwaardige opstelling van de overheid ten opzichte van alle netten was reeds een vereiste onder de vroegere regeling en van de leden van de vroegere inspectie, die neutraal dienden te zijn, is de net-aanhangigheid niet bekend. Voor de beslissing dat alle bestaande inspectieleden tot het gemeenschapsonderwijs behoren is dan ook geen basis aanwezig. Door de wijze waarop het decreet en het uitvoeringsbesluit werden gepubliceerd hadden de verzoekende partijen *de jure* en *de facto* niet de mogelijkheid om uit te wijken naar een andere functie.

Artikel 74 van het decreet

A.3.1. Artikel 74, dat bepaalt dat niemand ter beschikking kan worden gesteld na het einde van de maand waarin hij de leeftijd van zestig jaar bereikt en dertig dienstjaren telt die in aanmerking komen voor de berekening van het rustpensioen, brengt volgens de verzoekende partijen de gelijkheid der Belgen voor de wet in het gedrang, vermits zonder zijn akkoord de betrokkene verplicht wordt een einde te maken aan zijn carrière en hierdoor in zijn pensioenrechten kan worden geschaad.

A.3.2. De Vlaamse Executieve beklemtoont in haar memorie dat de Gemeenschapsminister de inhoud van dat artikel heeft verantwoord door erop te wijzen dat het in het onderwijs een algemeen principe is dat een ter beschikking gesteld personeelslid dat de leeftijd van zestig jaar heeft bereikt, met pensioen gaat. Het door de verzoekende partijen aangeklaagde onderscheid wordt derhalve niet veroorzaakt door artikel 4, maar door de pariteitsregel die primeert op de prioriteitsregel van artikel 86, § 4. Het middel faalt aldus in feite. Het onderscheid tussen personeelsleden van de oude inspectie die ambtshalve overgaan naar de nieuwe inspecties en zij die ter beschikking worden gesteld wegens ontstentenis van betrekking vindt zijn verantwoording bovendien in budgettaire overwegingen, nu het pariteitsbeginsel meebrengt dat in totaal vijfenvijftig inspecteurs, onder wie eenenveertig van het gemeenschapsonderwijs, boventallig werden. Het scheppen van de mogelijkheid tot terbeschikkingstelling van die boventalligen boven de in artikel 74 bedoelde leeftijd zou lastens de Vlaamse Gemeenschap gepaard gaan met belangrijke repetitieve meer-uitgaven. Ten deze dient toepassing te worden gemaakt van de rechtspraak vervat in de arresten nrs. 30/91 van 31 oktober 1991 en 8/92 van 11 februari 1992.

A.3.3. De verzoekende partijen zijn in hun memorie van antwoord van oordeel dat de door de Gemeenschapsminister gegeven verantwoording niet ter zake dienend is. De terbeschikkingstelling van de verzoekende partijen vindt haar oorsprong niet in een situatie van overmacht, maar wel in een politieke beslissing waarbij de verzoekende partijen plaats dienen te ruimen voor personen die niet in dezelfde objectieve toestand zijn als de objectieve toestand van de verzoekende partijen. De pariteitsregel gaat ter zake niet op vermits wat de inspecteurs betreft die behouden bleven in de inspectiediensten niet op objectieve wijze en in overeenstemming met hun wil werd uitgemaakt tot welke filosofische overtuiging, die overeenkomt met een net, zij behoren. De pariteitsregel werd ten andere geschonden daar wat de inspecteurs haartooi en verzorging betreft, twee inspecteurs werden benoemd die uitsluitend behoorden tot het vrije net. Hetzelfde geldt voor de PMS-inspectie sociale discipline (alle inspecteurs afkomstig uit het vrije net) en de inspectie paramedische discipline (alle inspecteurs afkomstig uit het gemeenschapsonderwijs). Budgettaire overwegingen vormen evenmin een verantwoording, nu de functie van de verzoekende partijen wordt ingenomen door andere personen. De Vlaamse Gemeenschap zal aan die inspectieleden als wedde eenzelfde bedrag dienen te betalen en de Vlaamse Gemeenschap en/of de Belgische Staat zal bovendien de pensioenen moeten dragen van de ter beschikking gestelden.

Artikel 86 van het decreet

A.4.1. Artikel 86, § 1, van het decreet, dat de overdracht van personeelsleden naar de inspectie of naar de

pedagogische begeleidingsdiensten regelt, bepaalt dat de vast benoemde leden van de inspectiediensten op hun verzoek en met instemming van de A.R.G.O. of de betrokken inrichtende macht op 1 september 1991 overgaan naar de desbetreffende pedagogische begeleidingsdienst en dat dit verzoek samen met het akkoord van de A.R.G.O. of de desbetreffende inrichtende macht uiterlijk op 1 augustus 1991 schriftelijk aan de Vlaamse Executieve diende te worden gericht. De verzoekende partijen wijzen erop dat het bestreden decreet eerst op 31 augustus 1991 in het *Belgisch Staatsblad* werd bekendgemaakt en derhalve pas op die datum aan hen tegenstelbaar werd. De bepaling heeft derhalve terugwerkende kracht, nu aan de verzoekende partijen bepaalde keuzes werden opgelegd en zij één bepaalde keuze dienden bekend te maken vooraleer het decreet en de uitvoeringsbesluiten waren gepubliceerd. Artikel 86, § 2, dat bepaalt dat de personeelsleden die niet overgaan naar de begeleidingsdienst ambtshalve in dezelfde administratieve toestand blijven als die waarin zij zich bevinden op 31 augustus 1991 en worden overgeplaatst naar de inspectie in een overeenstemmend ambt, is praktisch niet uitvoerbaar. Op 9 september 1991 was de A.R.G.O. nog niet op de hoogte van de beslissingen van het departement, zodat hij met die beslissingen uiteraard geen rekening kon houden.

Artikel 86, § 4, dat bepaalt dat de prioriteit niet geldt wanneer ze in strijd is met de pariteitsregel van artikel 8, is volgens de verzoekende partijen strijdig met het gelijkheidsbeginsel en met de principes van de bescherming van de verkregen rechten. Het gaat niet op dat personen die benoemd werden overeenkomstig de bestaande regelen, na het behalen van een laureaatschap als boventallig worden beschouwd en vervangen door personen die over geen ambtsanciënniteit binnen de inspectie beschikken. Nu in de vroegere inspectie bij de benoeming geen rekening werd gehouden met de oorsprong van de diploma's of met het net waarin men voorheen les gaf, kan de invoering van de pariteitsregel de verkregen rechten en de anciënniteitsregel niet teniet doen. Sommige inspecteurs zijn afkomstig van het vrij onderwijs, alwaar zij zijn afgestudeerd en les hebben gegeven, en worden nu beschouwd als behorende tot het gemeenschapsonderwijs. Artikel 86, § 4, tweede lid, dat de prioriteitsregel in het secundair onderwijs toepasselijk maakt op het niveau van de groepen van vakgebieden en de subgroepen van vakken en disciplines, miskent de vroegere indeling en de functie die door de verzoekende partijen werd uitgeoefend en doet afbreuk aan de verkregen rechten. De prioriteit die van toepassing dient te zijn moet betrekking hebben op de groepen van vakgebieden, zodat zij die benoemd zijn in één bepaald vakgebied automatisch voor het hele vakgebied in aanmerking komen en prioriteit genieten. De invoering van de prioriteit is bovendien praktisch onmogelijk zoals blijkt uit het uitvoeringsbesluit, waarin voor sommige functies slechts in één betrekking is voorzien.

A.4.2. De Vlaamse Executieve merkt in haar memorie op dat de realisatie van de doelstelling van het decreet onvermijdelijk een zekere boventalligheid meebrengt, doch dat gelet op de door de decreetgever uitgewerkte bepalingen, de gevolgen voor de betrokkenen redelijkerwijs niet als onevenredig kunnen worden beschouwd. De vast benoemde leden van de oude inspectiedienst, (a) konden, middels eigen verzoek en met instemming van de betrokken inrichtende macht, op 1 september 1991 overgaan naar de nieuwe of gereorganiseerde pedagogische begeleidingsdiensten (artikel 86, § 1); (b) gaan in principe, bij niet-overgang als bedoeld onder (a), ambtshalve over in dezelfde administratieve toestand als die waarin zij zich bevinden op 31 augustus 1991, naar de inspectie in een overeenstemmend ambt (artikel 86, § 2); (c) behouden ten minste de wedde-, dienst- en ambtsanciënniteit die zij zouden hebben verkregen indien zij in hun dienst van herkomst hun ambt hadden blijven uitoefenen (artikel 86, § 3); (d) genieten de in artikel 86, § 4, van het decreet vastgelegde prioriteitsregel, zij het onder voorbehoud van de bij artikel 8 van het decreet voorgeschreven pariteit; (e) behouden in elk geval de titel van « inspecteur », zij het in voorkomend geval als eretitel (artikel 50, § 1, besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991); (f) verder gelden de bepalingen inzake terbeschikkingstelling (en reffectatie) zoals die zijn neergelegd in de artikelen 73-75 van het decreet, verder uitgewerkt door de artikelen 41-49 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991. Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat artikel 8 van het decreet een absolute pariteit tussen de twee groepen van netten heeft ingesteld, terwijl een pariteit naargelang van het aantal leerlingen per net, voor de vast benoemde leden van de oude inspectie in het geheel genomen verstrekkende gevolgen zou hebben teweeggebracht omdat de boventalligheid beduidend omvangrijker zou zijn geweest. Dat met de vermoede of effectieve filosofische of ideologische strekking van overheids personeel rekening wordt gehouden, is overigens geen unicum in het bestaande recht (vergelijk de artikelen 3 en 20 van de wet van 16 juli 1973).

A.4.3. De verzoekende partijen doen in hun memorie van antwoord nog opmerken dat door het feit dat het decreet en de uitvoeringsbesluiten eerst bekendgemaakt werden nadat de keuze diende te gebeuren, zij in rechte en in feite geen keuzemogelijkheid hadden. Het behoud van dienstanciënniteit is een fictie, vermits in geval van beschikbaarheid men wel de wedde behoudt, maar men geen verdere verhoging van wedde meer ontvangt en op zestigjarige leeftijd automatisch op pensioen wordt gesteld met verlies van pensioenrechten dienaangaande en ook het moreel verlies niet kan worden goedgeemaakt. De verwijziging naar de cultuurpactwet is niet dienend omdat het in die wetgeving gaat om vertegenwoordigers van verenigingen en niet om de catalogisering van ambtenaren.

Artikel 117 van het decreet

A.5.1. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 117 van het decreet, in zoverre het de inwerkingtreding van een aantal bepalingen van het bestreden decreet met terugwerkende kracht regelt, een aantal grondwettelijke regels, met name het gelijkheidsbeginsel, het verbod van retroactiviteit van wetten en decreten, nu de patrimoniale rechten van betrokkenen worden geschaad, en het verbod om bij decreet nationale wetten te wijzigen voor een periode waarin de Gemeenschap nog niet bevoegd was. Artikel 117 bepaalt dat artikel 87, dat voorziet in de mogelijkheid van het organiseren van pedagogische begeleidingsdiensten, op 1 juli 1991 van kracht wordt. Voor zover de verzoekende partijen in aanmerking komen voor een functie in dergelijke centra hebben zij niet eens de mogelijkheid daartoe, vermits die centra met terugwerkende kracht zullen worden aanvaard. Bepaalde instanties kunnen dus handelen met een zekere voorkennis dat een bepaalde wet tot stand zal komen en kunnen die wet in hun voordeel uitvoeren, zonder dat betrokkenen enige mogelijkheid hebben aan die activiteiten deel te nemen of bijvoorbeeld hun kandidatuur kunnen stellen. Artikel 103 wordt van kracht met ingang van 1 maart 1974. Voor zover de verzoekende partijen in aanmerking komen om van die regeling gebruik te maken, krijgen zij eerst op 31 augustus 1991 daarvan kennis en blijven zij verstoken van een gunstige beïnvloeding van hun statuut. De terugwerkende kracht die wordt verleend aan artikel 105, waarbij het aantal opdrachthouders van twee op vier wordt gebracht, heeft tot gevolg dat de verzoekende partijen, voor zover zij in aanmerking komen om hun kandidatuur te stellen, voor die bijkomende functies niet meer in aanmerking komen. De keuzemogelijkheden werden aan de verzoekende partijen weliswaar wel meegedeeld in diverse circulaires, doch die werden verstuurd vooraleer het decreet en de uitvoeringsbesluiten werden bekendgemaakt en de keuze moest worden uitgeoefend vooraleer zij die teksten officieel konden kennen.

A.5.2. De Vlaamse Executieve wijst erop dat met uitzondering van de strafrechter, de wetgever kan afwijken van artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek. In tegenstelling tot hetgeen het geval was in de zaak waarover het Hof uitspraak deed bij arrest nr. 25/90 van 5 juli 1990 wordt de doorbreking van het non-retroactiviteitsbeginsel door de verzoekende partijen niet in verband gebracht met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. Nu de verzoekende partijen de vraag stellen of de decreetgever de nationale wetten ter zake heeft kunnen wijzigen, moet worden

opgemerkt dat die problematiek enkel betrekking heeft op de terugwerkende kracht die aan artikel 103 van het decreet wordt verleend, met name tot 1 maart 1974, op een datum die de bevoegdheidsoverdracht aan de Gemeenschappen voorafgaat.

Blijkens een advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State bestaat daartegen geen principieel bezwaar, nu dit voorheen behoorde tot de appreciatie van de wetgever en thans tot de appreciatie van de decreetgever. Zulks is het meest met de nieuwe bevoegdheidsregels en met de eis van continuïteit in de uitoefening van de Staatsbevoegdheid in overeenstemming.

Mocht het Hof toch van oordeel zijn dat de verzoekende partijen zich ter zake op het gelijkheidsbeginsel beroepen, dient te worden opgemerkt dat het geenszins wordt geschonden. Artikel 103 beoogt precies een einde te maken aan niet verantwoord onderscheid tussen leden van de inspectiedienst van het lager onderwijs en collega's van andere inspectiediensten en de bepaling doet geenszins afbreuk aan definitief verkregen patrimoniale rechten van de verzoekende partijen.

A.5.3. Volgens de verzoekende partijen geldt het non-retroactiviteitsbeginsel niet alleen in strafzaken maar houdt het tevens in dat iemands persoonlijke situatie niet met terugwerkende kracht mag worden beïnvloed en dat verkregen rechten niet mogen worden te niet gedaan. Ten deze brengt de terugwerkende kracht een aantasting van de verkregen rechten van de verzoekende partijen mee, die voortvloeien uit hun benoeming en uit het laureaatschap. De verzoekende partijen worden in hun belangen geschaad doordat zij voor de publikatie van het decreet bepaalde keuzes dienden te maken en bepaalde beslissingen dienden te nemen. Artikel *6bis* van de Grondwet is geschonden doordat de verzoekende partijen zonder hun voorkennis en zonder hun advies ter zake in een bepaald net worden ingedeeld.

- B -

Wat de omvang van het beroep en de bevoegdheid van het Hof betreft

B.1. Luidens het beschikkend gedeelte van het verzoekschrift vorderen de verzoekende partijen de vernietiging van het «decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten, alsmede het besluit van de Vlaamse Executieve tot uitvoering van dat decreet, minstens de artikelen 117, 74, 86, 8, 45, 46, 47 en 49».

B.2. Luidens artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof doet het Hof uitspraak op beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel *26bis* van de Grondwet bedoelde regel wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten of wegens schending van de artikelen 6, *6bis* en 17 van de Grondwet.

Het Hof is niet bevoegd om uitspraak te doen op beroepen gericht tegen besluiten van de Executieve. Het beroep is derhalve niet-ontvankelijk in zoverre het is gericht tegen de artikelen 45, 46, 47 en 49 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1991 tot uitvoering van het

decreet van 17 juli 1991 « betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten ».

B.3. In zoverre het beroep is gericht tegen het decreet van 17 juli 1991 dient het Hof de omvang van het beroep te bepalen aan de hand van de inhoud van het verzoekschrift. Uit het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partijen enkel middelen aanvoeren tegen de artikelen 8, 74, 86 en 117 van het decreet. Het Hof beperkt het onderzoek van de zaak dan ook tot die bepalingen.

Wat het belang betreft

B.4. Artikel 107ter van de Grondwet bepaalt : « ... De zaak kan bij het Hof aanhangig worden gemaakt door iedere bij wet aangewezen overheid, door ieder die doet blijken van een belang of, prejudicieel, door ieder rechtscollege ».

Naar luid van artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, kunnen de beroepen tot vernietiging worden ingesteld « door iedere natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang ... ».

Van het vereiste belang doet blijken iedere persoon wiens situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.5. De verzoekende partijen waren allen werkzaam als inspecteur bij de inspectiedienst die bestond vóór de datum van inwerkingtreding van het bestreden decreet. Ingevolge artikel 86, § 2, van het decreet gingen zij op 1 september 1991 ambtshalve over naar de nieuwe inspectie in een overeenstemmend ambt. Nu zij ingevolge de artikelen 8 en 86, § 4, van het bestreden decreet niet werden opgenomen in de personeelsformatie van de nieuwe inspectie, werden zij ter beschikking gesteld wegens ontstentenis van betrekking en werden of worden zij met toepassing van artikel 74 in ruste gesteld na het einde van de maand waarin zij de leeftijd van zestig jaar hebben bereikt of zullen bereiken en dertig dienstjaren tellen of zullen tellen. Zij worden rechtstreeks en ongunstig geraakt door de bepalingen van het decreet die tot gevolg hebben dat zij hun beroepsloopbaan niet op normale wijze volledig kunnen doorlopen. Zij hebben derhalve belang bij de vernietiging van de artikelen 8, 74 en 86 van het bestreden decreet.

B.6. Artikel 117 van het bestreden decreet regelt de inwerkingtreding met terugwerkende kracht van de artikelen « 87, 103, 105 en 106 ».

De artikelen 103, 105 en 106 zijn van toepassing op diensten waartoe de verzoekende partijen niet behoren, noch behoord hebben, evenals op functies waarvan de verzoekende partijen niet aantonen dat zij ervoor in aanmerking zouden komen. De verzoekende partijen worden derhalve niet rechtstreeks en ongunstig geraakt door wat artikel 117 ten aanzien van die artikelen bepaalt en doen zodoende niet blijken van het rechtens vereiste belang bij de vernietiging van die bepaling.

Zoals verder (B.17) blijkt, regelt artikel 117, eerste streepje, bij vergissing, de inwerkingtreding van artikel 87, terwijl artikel 86 wordt bedoeld. Nu de verzoekende partijen belang hebben bij de vernietiging van artikel 86, hebben zij ook belang bij de vernietiging van de bepaling die de datum van inwerkingtreding ervan regelt.

Ten gronde

Ten aanzien van artikel 8

B.7. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 8, § 1, van het decreet, dat bepaalt dat de inspectie paritair wordt samengesteld - voor de ene helft uit personeelsleden afkomstig uit het gemeenschapsonderwijs of het gesubsidieerd officieel onderwijs en de bijbehorende centra, en voor de andere helft uit personeelsleden afkomstig uit het gesubsidieerd vrij onderwijs en de bijbehorende centra - het beginsel van de gelijkheid der Belgen voor de wet, het verbod van discriminatie op ideologische en filosofische gronden en de vrijheid van onderwijs.

B.8. Het grondwettelijk voorschrift inzake onderwijs is sinds de herziening van 15 juli 1988 neergelegd in artikel 17 van de Grondwet, behalve wat de respectieve bevoegdheden van de Staat en de Gemeenschappen betreft.

Paragraaf 1 en paragraaf 4 van deze bepaling luiden als volgt :

« § 1. Het onderwijs is vrij; elke preventieve maatregel is verboden; de bestraffing van de misdrijven wordt alleen door de wet of het decreet geregeld.

De Gemeenschap waarborgt de keuzevrijheid van de ouders.

De Gemeenschap richt neutraal onderwijs in. De neutraliteit houdt onder meer in, de eerbied voor de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen.

De scholen ingericht door openbare besturen bieden, tot het einde van de leerplicht, de keuze aan tussen onderricht in een der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer.

(...)

§ 4. Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.

(...) . »

B.9. Het komt het Hof niet toe na te gaan of de door het decreet ingevoerde maatregelen opportuun of wenselijk zijn; het Hof moet enkel nagaan of de ingevoerde maatregelen al dan niet

verzoenbaar zijn met het bepaalde in artikel 17, § 1 en § 4, van de Grondwet.

B.10. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 8, § 1, van het decreet de vrijheid van onderwijs en het principe van de neutraliteit van het gemeenschapsonderwijs, die zijn neergelegd in artikel 17, § 1, van de Grondwet, doordat aan één bepaalde filosofische strekking een pariteit wordt toegekend.

Terwijl de verzoekende partijen niet aangeven en het Hof niet inziet in welk opzicht de bestreden maatregel afbreuk zou doen aan de vrijheid van onderwijs, kon de decreetgever terecht oordelen, zoals tevens blijkt uit wat hieronder wordt uiteengezet, dat de voorgeschreven pariteit, verre van de neutraliteit van het gemeenschapsonderwijs te schenden, die neutraliteit precies bevordert.

B.11. Wat artikel 17, § 4, van de Grondwet betreft, meer bepaald de daarin vervatte gelijkheid van de personeelsleden van het onderwijs voor het decreet, moet worden nagegaan of voor de maatregel waarbij de helft van de betrekkingen in de nieuwe inspectie wordt gereserveerd voor personeelsleden van het vrij gesubsidieerd onderwijs en de andere helft voor personeelsleden van het gemeenschaps- en officieel gesubsidieerd onderwijs, een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Die maatregel bevat immers een verschil in behandeling tussen kandidaten naargelang van het beroepsverleden.

Luidens de memorie van toelichting bij het bestreden decreet past de maatregel van artikel 8 in een groter geheel. Ingevolge de oprichting van de Autonome Raad voor het gemeenschapsonderwijs (A.R.G.O.) ter uitvoering van artikel 17, § 2, van de Grondwet, die optreedt als inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs, diende de taak van de vroegere onderwijsinspectie te worden aangepast. Vóór de oprichting van genoemde Raad weerspiegelde de vroegere inspectie de dubbele taak van de overheid. Als pedagogische inspectie van het Rijks- of gemeenschapsonderwijs was ze belast met de onderwijsbegeleiding. Als overheidsinspectie was ze belast met het toezicht over alle scholen van alle netten. De nieuwe inspectie is opgevat als een instrument van de Gemeenschap dat toeziet op een verantwoorde uitvoering van de opdracht van de verschillende inrichtende machten. Zij waakt tevens over een verantwoorde besteding van de middelen die de Gemeenschap aan de inrichtende machten heeft verleend. De pedagogische begeleiding wordt van haar kant toevertrouwd aan pedagogische begeleidingsdiensten die eigen zijn aan ieder net (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad,

1990-1991, nr. 519/1).

De paritaire samenstelling van de inspectie werd verantwoord met verwijzing naar de vroegere homologatiecommissies, die paritair waren samengesteld om aan de scholen de nodige waarborgen te bieden inzake rechtvaardige behandeling. Nu het homologatiestelsel werd vervangen door de bevoegdheid van de scholen zelf om van rechtswege geldende studiebewijzen uit te reiken, diende de inspectie eveneens paritair te worden samengesteld, omdat de inspectie hierop toezicht houdt en sanctionerende bevoegdheid heeft (*ibid.*, p. 6).

De aldus door de decreetgever gegeven motivering kan de aangeklaagde maatregel op redelijke wijze verantwoord worden. Het is niet onredelijk aan te nemen dat de paritaire samenstelling van de inspectie een bijdrage kan leveren tot een gelijke en rechtvaardige behandeling van de scholen behorende tot de verschillende netten en aldus bijdraagt tot het waarborgen van de schoolvrede. Nu er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel schendt artikel 8 van het decreet artikel 17, § 4, van de Grondwet niet.

Ten aanzien van artikel 74

B.12. Volgens de verzoekende partijen schendt artikel 74, dat bepaalt dat de leden van de inspectie niet ter beschikking gesteld of gehouden kunnen worden na het einde van de maand waarin zij de leeftijd van zestig jaar hebben bereikt en dertig dienstjaren tellen die in aanmerking komen voor de berekening van het rustpensioen, het gelijkheidsbeginsel, nu de betrokkenen zonder hun instemming verplicht worden een einde te maken aan hun carrière vóór de normale leeftijd.

B.13. Uit de verantwoording verstrekt door de Gemeenschapsminister tijdens de parlementaire voorbereiding van artikel 74 blijkt dat die bepaling een algemeen principe huldigt dat in het onderwijs van kracht is, met name dat een ter beschikking gesteld personeelslid dat de leeftijd van zestig jaar bereikt, op pensioen wordt gesteld. Amendementen die erop gericht waren een uitzondering te maken voor de leden van de oude inspectie werden verworpen omdat de algemene regel niet kan worden gewijzigd ten voordele van de beperkte groep van inspectieleden en de voorgestelde amendementen budgettair niet haalbaar waren (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1990-1991, nr. 519/4, pp. 47-48).

Uit hetgeen voorafgaat volgt dat artikel 74 geen onderscheid maakt tussen bepaalde categorieën van personeelsleden van het onderwijs, doch integendeel de algemene regeling die geldt voor het overige onderwijzend personeel, ook toepasselijk maakt op de leden van de onderwijsinspectie.

Het middel is niet gegrond.

Ten aanzien van artikel 86

B.14. Artikel 86, dat betrekking heeft op de overgang van de vast benoemde leden van de oude inspectiedienst naar de pedagogische begeleidingsdiensten (§ 1) of naar de nieuwe inspectie (§ 2) en dat bepaalt onder welke voorwaarden de personeelsleden die niet worden overgedragen aan de pedagogische begeleidingsdiensten kunnen worden opgenomen in de personeelsformatie van de nieuwe inspectie (§ 4), schendt volgens de verzoekende partijen het gelijkheidsbeginsel, nu afbreuk zou worden gedaan aan de verkregen rechten en nu geen rekening zou worden gehouden met het feit dat sommige inspecteurs van de vroegere inspectie afkomstig zijn uit het vrij gesubsidieerd onderwijs. Door de wijze waarop het decreet werd bekendgemaakt en uitgevoerd zou het terugwerkende kracht hebben en praktisch niet uitvoerbaar zijn geweest (A.4.1).

B.15. De vast benoemde leden van de vroegere inspectie konden op hun verzoek en met instemming van de inrichtende macht op 1 september 1991 overgaan naar de pedagogische begeleidingsdiensten in dezelfde toestand als die waarin zij zich bevonden op 31 augustus 1991. Dat verzoek moest samen met het akkoord van de desbetreffende inrichtende macht uiterlijk op 1 augustus 1991 schriftelijk aan de Vlaamse Executieve worden gericht (§ 1).

De vast benoemde leden van de vroegere inspectie die niet overgingen naar bedoelde begeleidingsdiensten gingen luidens § 2, in dezelfde administratieve toestand als die waarin zij zich bevonden op 31 augustus 1991, ambtshalve over naar de nieuwe inspectie in een overeenstemmend ambt (§ 2).

Beide categorieën personeelsleden behielden ten minste de wedde-, dienst- en

ambtsanciënniteit die zij zouden hebben verkregen indien zij in hun dienst van herkomst hun ambt hadden blijven uitoefenen (§ 3).

Artikel 86, § 4, bepaalt dat bij de uitvoering van artikel 8, en onverminderd § 2 van hetzelfde artikel, dat de pariteit van de nieuwe inspectie invoert, de leden van de vroegere inspectie die niet worden overgedragen aan de begeleidingsdiensten, prioritair worden opgenomen in de personeelsformatie van de nieuwe inspectie. Het tweede lid van § 4 verduidelijkt dat in het secundair onderwijs die prioriteit van toepassing zal zijn op de grote indelingen in groepen van vakgebieden en op de verdere onderverdelingen in subgroepen van vakken en disciplines en dat die prioriteit niet geldt wanneer ze in strijd is met de toepassing van de pariteitsregel bedoeld in artikel 8.

B.16. Zoals de Vlaamse Executieve opmerkt in haar memorie, en zoals ook aangegeven werd tijdens de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1990-1991, nr. 519/1, p. 91) bracht de realisatie van de doelstelling van het decreet een zekere boventaligheid mee. Teneinde de gevolgen daarvan voor de personeelsleden van de oude inspectie zo beperkt mogelijk te houden, werd de regeling uitgewerkt die is opgenomen in artikel 86 van het decreet. De regeling zoals zij voorkomt in artikel 86 kan, op zich beschouwd, redelijkerwijze niet worden geacht onevenredige gevolgen voor de betrokkenen mee te brengen.

Artikel 86, op zich beschouwd, schendt artikel 17, § 4, van de Grondwet niet.

Ten aanzien van artikel 117

B.17. Bij het onderzoek van de ontvankelijkheid is gebleken dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij de vernietiging van artikel 117, behoudens wat artikel 117, eerste streepje, betreft, dat de inwerkingtreding regelt van artikel « 87 ».

In het oorspronkelijke voorontwerp van decreet dat voor advies werd voorgelegd aan de afdeling wetgeving van de Raad van State, kwam reeds een artikel 116 voor dat bepaalde dat het decreet in werking zou treden op 1 september 1991 «met uitzondering van (...) artikel 87 dat uitwerking heeft met ingang van 1 juli 1991 » (*Gedr. St.*, Vlaamse Raad, 1990-1991, nr. 510/1, p. 64). Artikel 87 van het voorontwerp betrof de regeling van de overdracht van de personeelsleden

van de oude inspectie naar de pedagogische begeleidingsdiensten of de nieuwe inspectie (*ibidem*, p. 55). In het latere ontwerp van decreet werd een henummering van de artikelen doorgevoerd en werd bedoelde regeling opgenomen in artikel 86, zonder dat het nieuwe artikel 117 werd aangepast aan die henummering. Ingevolge een materiële vergissing stemt de tekst van het ontwerp van decreet en van het decreet derhalve niet meer overeen met de bedoeling van de stellers ervan. Om een effectieve mogelijkheid te bieden aan de personeelsleden van de oude inspectie om over te gaan naar de pedagogische begeleidingsdiensten moest bedoelde bepaling immers in werking treden op een redelijk tijdstip vóór de uiterste datum waarop de keuze van het lid, samen met het akkoord van de betrokken inrichtende macht, moest worden medegedeeld, derhalve op een redelijk tijdstip vóór 1 augustus 1991. Nu het decreet, dat in het *Belgisch Staatsblad* van 31 augustus 1991 is bekendgemaakt, ingevolge die materiële vergissing bepaalt dat het, voor wat artikel 86 betreft, in werking treedt op 1 september 1991, kon van die keuzemogelijkheid geen gebruik worden gemaakt.

B.18. Ongeacht de wijze waarop door de Vlaamse Executieve uitvoering werd gegeven aan bedoelde bepalingen, stelt het Hof vast dat artikel 86 in samenhang met artikel 117, eerste streepje, tot gevolg heeft dat de overgangsmogelijkheden voor de leden van de oude inspectie op onredelijke wijze werden beperkt. Artikel 86, in samenhang met artikel 117, eerste streepje, schendt derhalve artikel 17, § 4, van de Grondwet.

B.19. Teneinde de werking van de nieuwe inspectiedienst niet te verstoren dienen de gevolgen van de aldus te vernietigen bepalingen overeenkomstig artikel 8 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, gedeeltelijk te worden gehandhaafd.

Om die redenen,

het Hof

1. vernietigt artikel 86 en artikel 117, eerste streepje, van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 17 juli 1991 « betreffende inspectie en pedagogische begeleidingsdiensten »;

2. handhaaft de gevolgen van de aldus vernietigde bepalingen ten aanzien van de vast benoemde leden van de inspectiedienst, bedoeld in artikel 86, § 1, die met toepassing van artikel 86, § 4, werden opgenomen in de personeelsformatie van de inspectie;

3. verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 22 april 1993.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

F. Debaedts